

Asia: VN/19788/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi paikallisen sopimisen edistämistä koskevaksi lainsäädännöksi

Yleiset huomiot

Yleiset huomionne esityksestä

Suomen ammattilentäjiä edustavan Suomen Lentäjäliitto ry:n (FPA) jäsenyhdistyksillä on yhteensä lähes vuosisadan kokemus yrityskohtaisesta, paikallisesta sopimisesta.

Paikallinen sopiminen on sinällään ketterää, mutta sen ehdoton edellytys on sopijaosapuolten tasapaino. Tasapaino on välttämätöntä paitsi sopimusta tehtäessä mutta myös sopimuksen noudattamisen valvonnassa.

FPA:n huolena suunnitteilla olevassa uudistuksessa ovat ammattilentäjien työnantajina yleistyneet henkilöstövuokrausyritykset, ja näistäkin erityisesti Suomeen etabloituneet toimijat.

FPA:n kokemusten perusteella nämä toimivat usein käytännössä pöytälaatikko-yrityksinä; eräänlaisena työnantajan kuorena; kuitenkin hyödyntäen työnantajan tulkintaetuoikeutta. Tällaiset yritykset ovat lisäksi pääsääntöisesti järjestäytymättömiä. Joukossa on toimijoita jotka nimenomaisesti välttelevät ylipäättään edes paikallista sopimista, pyrkien sen sijaan tuomaan jo toimintaa käynnistäessään mukanaan työnantajakäytäntöjä, joille ei Suomessa ole laillista perustetta. Organisaatioiden luonteen johdosta sopimusten tai jopa lainsäädännön rikkomisesta on haastavaa vastuuttaa ketään.

Nyt suunnitelluilla uudistuksilla näiden järjestäytymättömien työnantajien sopimusvapautta entisestään siis laajennettaisiin, samalla kuin insentiivit tehtyjen paikallisten sopimusten kunnioittamiseen suoraan lain nojalla heikkenevät. Elinkeino toiminnan vapaalla liikkuvuudella ei FPA:n käsityksen mukaan ole voinut olla tarkoituksena suojella valvonnan ulottumattomissa olevaa,

sosiaalisesti kestäväntöntä ja kilpailua vääristävää yritystoimintaa. FPA:n mielestä työmarkkinaosapuolen vallan ja vastuun tulisi kulkea käsi kädessä.

FPA toivoo, että vallitsevaa epäsymmetriaa sen laajentamisen sijaan mieluummin tasapainotettaisiin. Paras tapa puuttua tilanteeseen olisi luonnollisesti lainsäädäntöteitse. Vähintään viranomaisohjausta ja resursseja tulisi kohdentaa riittävään valvontaan, jotta em. kaltaiset vapaamatkustajat eivät pääse oikeudettomasti hyödyntämään työntekijöiden lähtökohtaisesti heikompaa asemaa, näiden kohdatessa paikallisten sopimusten tai jopa pakottavan lainsäädännön vastaisia tulkintoja.

Kysymyksen kriittisyys korostuu erityisesti lentoliikenteessä, jossa kaluston ja lentävän henkilökunnan nopeat asemapaikan vaihdokset entisestään heikentävät mahdollisuuksia työntekijöiden aseman oikeudelliseen valvontaan.

Nykytila ja sen arviointi

1 luku - Asian tausta ja valmistelu

2 luku - Nykytila ja sen arviointi

-

Tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3 luku - Tavoitteet

4 luku - Keskeiset ehdotukset

-

Vaikutukset ja muut toteuttamisvaihtoehdot

4.2 luku - Vaikutukset

5 luku - Muut toteuttamisvaihtoehdot

-

Työsopimuslaki

2 luvun 7a § - Yleissitovaan työehtosopimukseen perustuva paikallinen sopiminen

-

13 luvun 3 § - Luottamusvaltuutettu

-

13 luvun 7§ - Poikkeaminen työehtosopimuksella

-

13 luvun 8 § - Yleissitovan työehtosopimuksen laista poikkeavat määräykset

-

Työaikalaki

18 § - Työajan enimmäismäärä

-

34 § - Poikkeaminen työehtosopimuksella

-

35 § - Yleissitovan työehtosopimuksen laista poikkeavat määräykset

-

36 § - Yleissitovaan työehtosopimukseen perustuva paikallinen sopimus

-

Vuosilomalaki

30 § - Poikkeaminen työehtosopimuksella

-

31 § - Yleissitovan työehtosopimuksen laista poikkeavat määräykset

-

Opintovapaalaki

13 a §

-

Yhteistoimintalaki

38 § - Sopimisoikeus

-

Työehtosopimuslaki

1 §

-

5a §

-

Merityösopimuslaki

2 luvun 6a § - Yleissitovaan työehtosopimukseen perustuva paikallinen sopiminen

-

13 luvun 9 § - Poikkeaminen työehtosopimuksella

-

13 luvun 10 § - Yleissitovan työehtosopimuksen laista poikkeavat määräykset

-

Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Huomionne suhdetta perustuslakiin ja säätämisjärjestystä koskevasta osiosta

-

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Huomionne voimaantulo- ja siirtymäsäännöksistä

-

Meskanen Akseli
Suomen Lentäjaliitto ry